SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖ **Muistio** **Liite 1**
Hallitussihteeri
Katariina Pursimo 7.6.2023

SOSIAALITURVA-ASIOIDEN MUUTOKSENHAKULAUTAKUNNAN KOKOONPANON MUUTTAMINEN

Sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakunnasta annetun lain (1299/2006) 1 §:n mukaan sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakunta (muutoksenhakulautakunta) toimii ensimmäisenä muutoksenhakuasteena työttömyysturvaa koskevissa ja siihen rinnastuvissa asioissa ja Kansaneläkelaitoksen hoitamissa toimeentuloturva-asioissa siten kuin asianomaisissa etuuslaeissa erikseen säädetään.

Sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakunnasta annetun lain 1 §:n mukaan valtioneuvosto asettaa muutoksenhakulautakunnan sosiaali- ja terveysministeriön esityksestä viideksi vuodeksi kerrallaan. Muutoksenhakulautakunta on asetettu 15.12.2022 valtioneuvoston päätöksellä ajalle 1.1.2023 – 31.12.2027.

Muutoksenhakulautakunnan jäsenistä säädetään lain 2 §:ssä. Sen mukaan muutoksenhakulautakunnassa on kolme päätoimista puheenjohtajaa ja enintään neljä sivutoimista puheenjohtajaa. Päätoimiset puheenjohtajat ovat muutoksenhakulautakunnan ylijohtaja ja johtajat. Muutoksenhakulautakunnassa on lisäksi sivutoimisina vähintään kuusi lääkärijäsentä, vähintään yhdeksän lakimiesjäsentä ja kahdeksantoista jäsentä, jotka edustavat joko muutoksenhakijoiden tai työelämän ja työmarkkinoiden olosuhteiden tuntemusta. Lisäksi muutoksenhakulautakunnassa on riittävä määrä varajäseniä. Varajäseneen sovelletaan, mitä laissa säädetään muutoksenhakulautakunnan jäsenestä.

Lain 3 §:ssä säädetään jäsenten kelpoisuudesta ja nimittämisestä. Sen mukaan muutoksenhakulautakunnan sivutoimisilla puheenjohtajilla on oltava tuomarin virkaan oikeuttava tutkinto sekä perehtyneisyys sosiaalivakuutusasioihin ja muutoksenhakulautakunnassa käsiteltäviin etuusjärjestelmiin. Muutoksenhakulautakunnan muiden jäsenten tulee olla sosiaalivakuutusasioihin perehtyneitä ja lakimiesjäsenillä tulee lisäksi olla tuomarin virkaan oikeuttava tutkinto.

Muutoksenhakulautakunnan muihin kuin työttömyysturvaa ja siihen rinnastuvaa asiaa käsitteleviin jaostoihin nimitetään kaksitoista sellaista jäsentä, joilla on muutoksenhakijoiden olosuhteiden tuntemusta. Heistä kolme jäsentä nimitetään työnantajayhdistysten edustavimpien keskusjärjestöjen ehdotuksesta, yksi jäsen edustavimpien yrittäjäjärjestöjen ja maatalousyrittäjäjärjestöjen ehdotuksesta, neljä jäsentä työntekijöiden ja toimihenkilöiden edustavimpien keskusjärjestöjen ehdotuksesta ja neljä jäsentä edustavimpien etuudensaajia edustavien järjestöjen ehdotuksesta.

Muutoksenhakulautakunnan työttömyysturvaa käsitteleviin jaostoihin nimitetään kuusi sellaista jäsentä, joiden tulee olla työelämää ja työmarkkinoiden olosuhteita tuntevia. Heistä puolet on nimitettävä työnantajayhdistysten edustavimpien keskusjärjestöjen ja puolet työntekijöiden ja toimihenkilöiden edustavimpien keskusjärjestöjen ehdotuksesta.

Lääkärijäsenten ja näiden varajäsenten tulee olla laillistettuja lääkäreitä.

Muutoksenhakulautakunnan jäsenten on ilmoitettava sidonnaisuuksistaan siten kuin tuomioistuinlain (673/2016) 17 luvun 17 §:ssä säädetään asiantuntijajäsenen velvollisuudesta ilmoittaa sidonnaisuuksistaan.

Muutoksenhakulautakunnan päätoimisten puheenjohtajien kelpoisuudesta säädetään 4 §:ssä. Sen mukaan muutoksenhakulautakunnan ylijohtajalla ja johtajilla on oltava tuomarin virkaan oikeuttava tutkinto sekä perehtyneisyys sosiaalivakuutusasioihin ja muutoksenhakulautakunnassa käsiteltäviin etuusjärjestelmiin. Lisäksi heiltä edellytetään käytännössä osoitettua johtamistaitoa. Ylijohtajalla on lisäksi oltava kokemusta esimiehenä toimimisesta.

Lain 5 §:n mukaan muutoksenhakulautakunnan jäsenen oikeudesta pysyä tehtävässään on voimassa, mitä tuomarinviran haltijasta säädetään. Jos sivutoimisen puheenjohtajan tai jäsenen tehtävä vapautuu kesken toimikauden, määrätään seuraaja jäljellä olevaksi toimikaudeksi. Lain 6 §:n mukaan muutoksenhakulautakunnan sivutoiminen puheenjohtaja ja jäsen on velvollinen eroamaan tehtävästään sen kuukauden päättyessä, jonka kuluessa hän täyttää 70 vuotta.

Varatuomari Henna Huhtamäki on 15.12.2022 annetulla muutoksenhakulautakunnan asettamispäätöksellä nimitetty sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakunnan lakimiesjäseneksi. Varatuomari Henna Huhtamäki on 11.5.2023 pyytänyt eroa sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakunnan lakimiesjäsenen tehtävästä. Hänen tilalleen ehdotetaan nimitettäväksi oikeustieteen kandidaatti Eva Ojala. Ojala on tällä hetkellä muutoksenhakulautakunnan kokoonpanossa lakimiesjäsenten varajäsenenä. Lakimiesten varajäseniä voidaan katsoa olevan muutoksenhakulautakunnassa riittävä määrä, minkä vuoksi hänen tilalleen ei ehdoteta uutta henkilöä lakimiesjäsenten varajäseneksi.

Oikeustieteen kandidaatti Eva Ojala on antanut suostumuksensa nimitykseen lakimiesjäsenen tehtävään. Ojala on antanut ilmoituksen sidonnaisuuksistaan eikä siitä ilmene estettä hänen nimittämiselleen muutoksenhakulautakunnan lakimiesjäseneksi. Ojalan voidaan katsoa täyttävän sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakunnasta annetun lain 3 §:ssä säädetyn jäsenen kelpoisuusvaatimukset muutoksenhakulautakunnan lakimiesten varajäsenenä toimiessaan.

Esitys

Valtioneuvosto myöntää varatuomari Henna Huhtamäelle hänen pyynnöstään eron sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakunnan lakimiesjäsenen tehtävästä 15 kesäkuuta 2023 alkaen sekä myöntää oikeustieteen kandidaatti Eva Ojalalle eron muutoksenhakulautakunnan lakimiesjäsenten varajäsenen tehtävästä ja nimittää hänet muutoksenhakulautakunnan lakimiesjäseneksi samasta päivästä lukien muutoksenhakulautakunnan jäljellä olevaksi toimikaudeksi 31 päivään joulukuuta 2027 saakka.